

DOCHODZENIE I EGZEKUCJA ROSZCZEŃ W NIEMCZECH – ASPEKTY PRAKTYCZNE I KONTRAKTOWE

**Okręgowa Izba Radców Prawnych w Gdańsku
Düsseldorf i Gdańsk, 11 marca 2021 r.**

r. pr. Marta Fandrey, LL.M.

- BGB – niemiecki kodeks cywilny
- ZPO [cetpeo] – niemiecki k.p.c.
- beA – kwalifikowana adwokacka poczta elektroniczna

- RA – Rechtsanwalt (adwokat/radca prawny)
- Syndikus – adwokat/radca prawny zatrudniony na umowę o pracę w przedsiębiorstwie
- RVG – niemiecka ustawa o honorariach adwokackich

- Amtsgericht – sąd rejonowy
- Landgericht – sąd okręgowy
- Oberlandesgericht – sąd apelacyjny

Sprawy gospodarcze

- nie ma osobnego proceduralnego rygoru dla spraw gospodarczych
- Kammern für Handelssachen (KfH) – w sądach okręgowych (Landgericht) – z ławnikami, emerytowanymi przedsiębiorcami – dobrowolne
- niezależnie od tego specjalizacja sędziów dotycząca np. spraw budowlanych

Sprawy transgraniczne

– źródła prawa

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie **prawa właściwego** dla zobowiązań umownych (**Rzym I**)
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie **jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych** oraz ich wykonywania w sprawach **cywilnych i handlowych** (**Bruksela I**)

Sprawy transgraniczne – źródła prawa

- Rozporządzenie nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczące **doręczania** w państwach członkowskich **dokumentów sądowych** i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych (doręczanie dokumentów) oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1348/2000

Sprawy transgraniczne – źródła prawa

- Rozporządzenie Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami Państw Członkowskich przy **przeprowadzaniu dowodów** w sprawach cywilnych lub handlowych

Postępowanie uproszczone (nakazowe)

- wniosek wygenerowany z <https://www.mahngerichte.de/>
- wysyłamy zwykłą pocztą lub elektronicznie
- bez załączników

Postępowanie uproszczone (nakazowe)

- sąd wydaje nakaz w ciągu 1-10 dni
- wysyła do dłużnika zwykłą pocztą, ale bez zpo
- 2 tygodnie na uprawomocnienie

Postępowanie uproszczone (nakazowe)

- klauzula na uprawomocniony nakaz (VB)
- **lub** sprzeciw dłużnika – niweczy nakaz
- przekazanie sprawy do postępowania spornego po zapłaceniu reszty kosztów sądowych na wezwanie sądu

Postępowanie uproszczone (nakazowe)

- całość kosztów (sądowe i koszty zastępstwa procesowego) zalicza się na koszty postępowania spornego
- nie ma ograniczenia wps
- czas trwania postępowania – ok. miesiąc

Postępowanie uproszczone (nakazowe)

- **zalety:** szybkość, koszt
- **wada:** sprzeciw niweczy nakaz

Postępowanie sporne

- właściwy sąd – w sprawach o zapłatę od **5.000 Euro** właściwe są sądy okręgowe (Landgericht) – **przymus adwokacki**
- pozew – zwykłą pocztą lub elektronicznie
- sąd oblicza opłatę sądową i kasa sądu wysyła rachunek / wezwanie do uiszczenia opłaty sądowej

Postępowanie sporne

- doręczenie pozwu za granicą (np. w Polsce) – rozporządzenie – formularz:

Postępowanie sporne

ZALĄCZNIK II

INFORMACJA O PRAWIE ADRESATA DO ODMOWY PRZYJĘCIA DOKUMENTU

Artykuł 8 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych (*)

PL:

Załączony dokument jest doręczany zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącym doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych

Adresat może odmówić przyjęcia dokumentu, jeżeli nie został on sporządzony w języku, który rozumie, ani w języku urzędowym lub w jednym z języków urzędowych miejsca doręczenia lub jeżeli nie dołączono do niego tłumaczenia na taki język.

Jeżeli adresat chce skorzystać z tego prawa, musi odmówić przyjęcia dokumentu w momencie jego doręczenia bezpośrednio w obecności osoby doręczającej lub zwrócić dokument na niżej wskazany adres w terminie tygodnia wraz z oświadczeniem o odmowie przyjęcia.

ADRES:

1. Imię i nazwisko/nazwa:
2. Adres:

Postępowanie sporne

- kiedy można rzeczywiście odmówić przyjęcia pozwu (orzecznictwo)
- konsekwencje nieprzyjęcia pozwu: przedłużenie sprawy, ewentualne koszty tłumaczeń (!), koszty związane z nieuzasadnioną odmową przyjęcia pozwu

Postępowanie sporne

- zarządzenia sądu:
  - termin na oświadczenie, czy **pozwany podejmuje obronę w sprawie** (termin **zawity** 2 tygodnie, a jeśli doręczenie za granicą to 1 miesiąc)
  - i termin na odpowiedź na pozew (do uznania sądu, przesuwalny, co jest częstą praktyką)

Postępowanie sporne

- postępowanie pisemne – odpowiedź na pozew, ew. replika i duplika
- posiedzenie pojednawcze + termin pierwszej rozprawy
- sędziowski ogląd sprawy (Hinweisbeschluss) – bardzo skuteczne narzędzie skłaniające strony do zawarcia ugody

Postępowanie sporne

- ugoda (ew. z możliwością wycofania się)
- albo wysłuchanie stron / właściwa pierwsza rozprawa (płynne przejście do właściwej rozprawy)
- ugoda? – może być także zawarta poza sądem i zatwierdzona przez sąd postanowieniem

Postępowanie sporne

- wyrok / ostateczny termin na wnioski dowodowe
- druga rozprawa w celu przesłuchania świadków
- ponowne omówienie stanu sprawy ze stronami

Postępowanie sporne

- ugoda?
- wyrok sądu I instancji
- natychmiastowa wykonalność za zabezpieczeniem

Tytuły wykonawcze

- nakaz zapłaty z klauzulą wykonalności (VB)
- ugoda – zawarta na rozprawie lub poza nią i zaprotokołowana przez sąd (§ 278 VI ZPO)
- wyrok zaoczny

Tytuły wykonawcze

- wyrok sądu I instancji - egzekucja wyroku w I instancji za zabezpieczeniem (poręczenie/gwarancja bankowa)
- postanowienie o kosztach (Kostenfestsetzungsbeschluss)
- akt notarialny

Tytuły wykonawcze

- ETE – Europejski Tytuł Egzekucyjny dla **roszczeń bezspornych** (Rozp. 805/2004) (np. dla prawomocnego nakazu zapłaty)
- tytuły wydane na podstawie rozp. (WE) nr 861/2007 z dnia 11 lipca 2007 r. ustanawiającego europejskie postępowanie w sprawie **drobnych roszczeń** (max. 2.000 Euro wps)

- **europejski nakaz zapłaty** –
rozporządzenie (WE) nr 1896/2006
Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12
grudnia 2006 r. ustanawiające
postępowanie w sprawie europejskiego
nakazu zapłaty

- **wyroki sądów obcych** na podst. rozp. Bruksela I – uznawane bez potrzeby przeprowadzania specjalnego postępowania, wykonalne bez potrzeby stwierdzenia wykonalności (zaświadczenie z sądu kraju, który wydał wyrok)

Tytuły wykonawcze

- zgodnie z ZPO – obowiązkowo informacja o doręczeniu tytułu wykonawczego dłużnikowi

Postępowanie egzekucyjne

- egzekucja **z ruchomości** – wniosek do komornika
- egzekucja **z nieruchomości** – organem egzekucyjnym jest sąd rejonowy (Amtsgericht)
- egzekucja **z wierzytelności** (łącznie z rachunkami bankowymi) – organem egzekucyjnym jest sąd rejonowy (Amtsgericht)

Postępowanie egzekucyjne

- obowiązkowe formularze dla wniosków egzekucyjnych – ale powszechnie wiadomo, że trudno w nich zmieścić zasądzone roszczenia... rozwiązaniem jest duplikacja niektórych stron lub dołączenie zestawienia dochodzonych kwot razem z wyliczeniem odsetek i kosztów
- osobny formularz wniosku egzekucyjnego dla roszczeń alimentacyjnych

Postępowanie egzekucyjne

- postępowania egzekucyjne można prowadzić równolegle, sąd lub komornik zwracają tytuł po wydaniu postanowienia
- we wnioskach egzekucyjnych najlepiej od razu wpisać kwoty w Euro

Aspekty kontraktowe

- **Jurysdykcja ma wpływ na:**
  - koszty sądowe
  - koszty zastępstwa procesowego (oprocentowanie!)
  - szybkość postępowania

- **świadome zarządzanie jurysdykcją i prawem właściwym w umowach:**
  - klauzule jurysdykcyjne i dotyczące prawa właściwego w umowach, OWU na formularzach zamówień / stronach internetowych przedsiębiorców i prawidłowe odwołania do OWU

Aspekty kontraktowe

- unikanie rozdźwięku pomiędzy prawem właściwym a jurysdykcją (chyba że jest zamierzony) – stosowanie przez sąd obcego prawa przedłuża, utrudnia i zwiększa koszty postępowania

- prawo właściwe ma wpływ na:
  - materialne zobowiązania stron, główne i poboczne, np. kary umowne
  - wysokość odsetek za zwłokę (w Niemczech pomiędzy przedsiębiorcami 9 punktów % powyżej stopy bazowej, aktualnie 8,12 %)
  - termin przedawnienia (w Niemczech zasadniczo 3 lata, w Polsce częściowo krótsze terminy)

Dziękuję za uwagę!

Marta Fandrey, LL.M.

Kronprinzenstr. 49
40217 Düsseldorf
Niemcy

tel. 0211 975 378 07
fax. 0211 975 378 07 0
mob. +49 178 67 37 000

marta.fandrey@fandrey-legal.de

www.fandrey-legal.de

www.procesgospodarczywniemczech.pl

www.spolkiwniemczech.pl

To są slajdy prezentacji. Chociaż przedstawione informacje zostały przygotowane ze starannością, nie ponoszę odpowiedzialności za ich kompletność i dokładność. Prezentacja ma na celu zapewnienie wstępnego przeglądu poruszanych tematów i nie stanowi porady prawnej udzielanej przez prawnika. Prezentacja nie zastępuje porady w indywidualnych przypadkach.